

סדר הלימוד ליום יב שבט [יום 130 בשנה]

ה' רעי - ה' הרועה שלי. כרועה הזה שמנהיג צאנו במקום של דשאים ועשבים שלא חסרו דבר, אף כף הקדוש ברוך הוא הוא הרועה שלי לזון אותי בכל מה שאני צריך. דבר אחר ה' רעי - שנינו שקשים מזונות של אדם לפני הקדוש ברוך הוא כמו קריעת ים סוף. כאן הם שני גוונים, ושניהם בדרך אמת.

אחד בשביל שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא בדין ואמת, ועל הדין והאמת מתקים כל העולם, ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין, את הצדיקים ואת הרשעים ואת כל בני העולם, כמו שנאמר (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב. וכשהוא דן בני אדם ורואה בני אדם כמה רשעים וכמה חטאים לפניו, אז קשה בעיניו לתת להם מזון בכל זמן, כי יש לו לזון את הרשעים ואת אותם שחוטאים.

והוא עושה עמהם לפני משורת הדין, וזן ומפרנס אותה כפי החסד העליון שנמשך ונשפע על כל (העמים ובני) בני העולם, ובו הוא זן ומפרנס את הכל, את הצדיקים ואת החסידים ואת הרשעים, ואת כל אותם בני העולם, ואת כל החיות ובהמות השדה ועופות השמים, מקרני ראמים ועד ביצי כנים, ולא נשאר בעולם מי שאינו זן ומפרנס את הכל, אף על גב שקשה לפניו, לפי מעשי בני העולם, כקריעת ים סוף.

וכי קריעת ים סוף קשה לפניו, והרי כתוב (נחום א) גוער בים ויבשהו, (עמוס ט) הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ, והרי כיון שעלה רצון לפניו, הכל לפניו כאין הוא חשוב, ואתה אמרת שקריעת ים סוף קשה לפניו?!

אף בזמן שישראל עברו לים ורצה הקדוש ברוך הוא לקרע להם את ים סוף, בא רהב, אותו ממנה על מצרים, ובקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא. אמר לפניו, רבון העולם, למה אתה רוצה לעשות דין על מצרים ולקרע את הים לישראל, הרי כלם רשעים לפניך, וכל דרכך בדין ואמת? אלה עובדי כוכבים ומזלות, ואלה עובדי כוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו לְעֵבֵר עַל דְּרוֹךְ הַדִּין. וְהָרִי יִשְׂרָאֵל הָיָה נוֹסְעִים עַל הַיָּם, שְׁכָתוֹב (שמות יד) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה מִה תִּצְעַק אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וְהָיָה קָשָׁה לְפָנָיו לְעֵבֵר עַל הַדִּין וְלִקְרַע לָהֶם אֶת יַם סוּף, וְאֶלְמָלָא שֶׁהַשְּׂגִיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם שֶׁהַקְּדִים בִּבְקָר לְעִשׂוֹת מִצּוֹת רְבוּנוּ וּרְצוֹנוּ, כְּכַתּוּב (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בִּבְקָר – כָּלֵם הָיוּ אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשׁוּם שֶׁבָכַל אוֹתוֹ הַלֵּילָה הָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

וְשִׁנְיָנוּ, מִה שְׁכָתוֹב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה, מְלַמֵּד שֶׁבְּאוֹ מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים לְשַׁבַּח בְּאוֹתוֹ לֵילָה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לָהֶם: וְכִי (בְּנֵי) מַעֲשֵׂי יְדֵי טוֹבְעִים בַּיָּם וְאַתֶּם מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו?! מִיָּד – וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מִה כְּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר. הַשְּׂגִיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם שֶׁהַקְּדִים בִּבְקָר לְעִשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוּ, כְּכַתּוּב וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בִּבְקָר. אִזְ חֲזַר הַיָּם, וּבְרַחוּ הַיָּמִים מִלְּפָנָיו יִשְׂרָאֵל.

שְׁכָתוֹב, וַיֵּשֶׁב הַיָּם לְפָנָיו בְּקָר לְאִיתָנוּ. וְשִׁנְיָנוּ, לְאִיתָנוּ – לְתַנְאוּ, לְאוֹתוֹ תְּנָאֵי שֶׁהַתְּנָה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם. לְאִיתָנוּ, כְּתוּב כָּאֵן לְאִיתָנוּ, וְכַתּוּב שָׁם (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזֹרָחִי, וְעַל זֶה לְפָנָיו בְּקָר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקְּדִים אַבְרָהָם לְעִשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוּ אִזְ נִקְרַע הַיָּם, (כָּאֵן וַיִּהְיֶה אֶת מַתְּנֵה מִצְרַיִם) וְלִכְּן קָשָׁה הָיָה לְפָנָיו קְרִיעַת יַם סוּף.

כְּמוֹ כֵּן קָשִׁים הַזּוּוּגִים לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּקְרִיעַת יַם סוּף. מִה קְרִיעַת יַם סוּף הָרַג אֶת אֱלֹהֵי בְּצַד הַזֶּה, וְקִיָּם אֶת אֱלֹהֵי בְּצַד הַהוּא – אֵף כָּאֵן בְּזוּוּגִים, כְּתוּב (תהלים סח) מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת, וְשִׁנְיָנוּ – בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֶת זֶה, וְנוֹתֵן אֶת אֲשֶׁתּוֹ לָזֶה, וְלִפְעָמִים לְרָשָׁע מְזַדְּמָנֵת אֲשֶׁה מְעָלָה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם בְּכָל, וְהַכֹּל הוּא בְּדִין. וּמִה שֶׁהָעִירוּ הַחֲכָרִים בְּזֶה, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא.

וּמִה שֶׁהָעִירוּ לְפָנָיו וְלֹא מִלְּפָנָיו – לְפָנָיו אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו, לְפָנָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁמַּשׁ לְפָנָיו. וְעַל כֵּךָ לֹא אָמְרוּ שֶׁקָּשִׁים הַזּוּוּגִים לְקְדוֹשׁ – בְּרוּךְ – הוּא, וְכֵן קָשִׁים מְזוּוּנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶלֹא לְפָנָיו, וְלָזֶה קָשִׁים כָּל אֱלֹהֵי, שֶׁהָרִי לֹא בְּרִשׁוֹתָם הֵם עוֹמְדִים. אֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא עוֹשָׂה, (אֲבָל אֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא עוֹשָׂה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת הוּא עוֹשָׂה.

כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. מה זה מלפני? אלא זה העולם הבא, שהוא שכל החיים עומדים שם. דבר אחר, זה צנור עליון, נהר שאין מימיו פוסקים לעולמים, והכל אחד. וזהו שנוטל את כל העדוניה של העולם הבא, ומאותם עדוניה עליונים תתכלה (הנפש הזו), ממקום ששם אותו נעם ה', וזהו מלפני.

ואם תאמר, אם כן, הרי כתוב (יונה א) ויקם יונה לברח תרשישה מלפני ה'. כי ידעו האנשים כי מלפני ה' הוא ברח. ושנינו, מה הטעם הלה יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הולך וברח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שהרי השכינה שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך. גפן פריה – זו שכינה. מה שכינה היתה נסתרת בתוך בית קדשי הקדשים, אף כן אשה צנועה לא יוצאת משער ביתה החוצה. ומשום כן היה בורח יונה מחוץ לארץ הקדושה, והרי כאן כתוב מלפני, ולא כתוב לפני.

אף ודאי כן הוא – מלפני, שהרי רוח נבואה לא באה מתוך שכינה אלא מלפני. אותן שתי דרגות הנביאים ששורים על השכינה, ומאותו מקום פחד להיות שם בארץ הקדושה, ועל זה מלפני. כי מלפני ה' הוא ברח, ולא לפני ה', שהרי היה יודע שנבואה לא היתה באה אלא מלפני.

ומשום כן קשים זונגים, קשים מזונותיו של אדם לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן דוד המלך תלה מזונותיו למעלה, משום שלמעלה לא פוסק לעולמים. אבל כאן פוסק, שהרי לא תלויים בו מזונות. למעלה הם. ועל זה כתוב (תהלים כג) ה' רעי לא אחרסר, לא יפסקו מזונות ממני לעולמים, משום שאותו נהר ששופע ויוצא מעדן לא פוסק לעולמים, ומשום זה קודמת שכינה על זה.

בא וראה, בשעה שאותו מקום מקבל מזונות למעלה, כל המקדשים את רבונם, כלם מתעדנים ומתעוררים ומעלים כנפים כשבאה שכינה עם אותו מזון, כדי שלא יסתכלו בה.

ואותן שלש מחנות בעליה אחת קוראים ואומרים קדוש. אלה קוראים למחנה שני, ומעלים כנפים אלה הראשונים ואלה השניים, ואומרים השניים הללו קדוש. אלה קוראים למחנה שלישי

ומעלים כנפים שלש המחנות כאחד, וכלם אומרים: קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו. ועל זה כלם משלבים זה בזה, אלה נכנסים לתוך אלה, ואלה נכנסים לתוך אלה, משלבים זה בזה, כמו שנאמר משלבת אשה אל אחתה כן תעשה לכל קרשי המשכן.

הקרשים עומדים תמיד בקיומם ולא מתכופפים, כמו שהם עומדים, שלא מתכופפים, שאין להם כרעים, ועומדים תמיד בלי ישיבה, ועל זה כתוב בקרשים, עמדים.

מה כתוב? שתי ידות לקרש האחד. אף כף בשני גונים הם כלולים כל אחד ואחד מהם, אותו שלו ושל חברו, וחברו אף כף יש בו, ועל זה משלבים זה עם זה. (זה נוטל שלו ושל חברו, וזה נוטל שלו ושל חברו).

כדגמות זה כתוב בתורה, (משלי ג) כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה. זה מלמד לזה, וזה מלמד לזה. נעשו משלבים זה עם זה. זה נוטל שלו ושל חברו, וזה נוטל שלו ושל חברו, ומשלבים זה בזה.

כתוב, בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ינהלני. נאות דשא – אלה הם המקורות העליונים שכל המזון וההספקה באים מהם. הנאות הללו נקראים נאות יעקב, נאות דשא, משום שיש נאות בחוץ שנקראים נאות מדבר, ועל זה בנאות דשא. ואם תאמר, הרי כתוב תדשא הארץ דשא, שהרי הוא למטה? אלא דשא מאותן נאות בא, שנולד וצומח מהם, ועל זה בנאות דשא ירביצני.

על מי מנחות ינהלני – אלו המים של מנוחה, ששופעים מאותו מקום ששופע ויוצא מעדן, ואותם המים נקראים מי מנחות. נפשי ישובב – זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא את אותה הדרגה שלו כראוי. במי המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח לעולם הבא, שכתוב (ישעיה נח) ונחף ה' תמיד וגו'.

ועשית קרסי נחשת חמשים וגו'. רבי אלעזר ורבי אבא היו יושבים לילה אחד. כשירד הלילה, נכנסו לתוך גן שעל ים טבריה, ובין כף ראו שני כוכבים שנוסעים, זה מכאן וזה מכאן, ונפגשו זה בזה והסתתרו.

אמר רבי אבא, כמה גדולים מעשיו של הקדוש ברוך הוא בשמים מלמעלה ובארץ מלמטה. מי יכול לדעת בשני הכוכבים הללו

שִׁיצְאוּ אֶחָד מִכָּאן וְאֶחָד מִכָּאן, וְנִפְגְּשׁוּ זֶה בְּזֶה וְהִסְתַּתְּרוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי לֹא רָאִינוּ אוֹתָם?! הֲרֵי הִשְׁגַּחְנוּ בָּהֶם וְהִשְׁגַּחְנוּ בְּכֶמֶה מַעֲשִׂים אַחֲרֵים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה תָּמִיד.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קמז) גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח וְגו'. גְּדוֹל וְרַב וְעֲלִיּוֹן הוּא הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכִי לֹא יִדְעֵנוּ שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גְּדוֹל וְרַב כַּח? מֵהוּ שִׁבְחוּ שֶׁל דָּוִד כָּאן?

אָמַר בְּכָל מְקוֹם הוּא אוֹמֵר גְּדוֹל ה', וְכָאן אָמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ. מֵה הִטְעַם? אֶלֶּא שֶׁמֶּה הוּא אוֹמֵר (שם מא) גְּדוֹל ה' וּמְהִלֵּל מְאֹד, בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה הוּא אוֹמֵר. וְכָאן שִׁכְתוּב גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ, בְּדַרְגָּה תַּחְתּוֹנָה הוּא אוֹמֵר, שֶׁהוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. מֵה כָּתוּב לְמַעַל מִפְּסוּק זֶה? מוֹנֶה מִסְפָּר לְכוֹכְבִּים לְכֻלָּם שְׁמוֹת יִקְרָא. אִם כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא אָדָם, יִתְכַּנְּסוּ לְמִנּוֹת אֶת הַכוֹכְבִּים, לֹא יוּכְלוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית טו) וּסְפָר הַכוֹכְבִּים אִם תּוּכַל לְסַפֵּר אוֹתָם. וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵה כָּתוּב בּו? מוֹנֶה מִסְפָּר לְכוֹכְבִּים לְכֻלָּם שְׁמוֹת יִקְרָא. מֵה הִטְעַם? מִשּׁוֹם שִׁכְתוּב גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח וְגו'. כְּמוֹ שֶׁאֵין מִסְפָּר לְכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם פָּרַט אֱלִיּוֹ, אֶף כֵּן הוּא כָּתוּב בּו, וְלִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר.

בֵּא וְרָאָה, כָּתוּב (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם וְגו'. אֶת כָּל הַתְּחִלּוֹת וְהַמְחַנּוֹת וְהַכוֹכְבִּים הוֹצִיא הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא גִרַע אֶפְלוֹ אֶחָד. בְּכָל הַכוֹכְבִּים וְהַמְזֻלוֹת שֶׁל כָּל הָרַקִּיעִים נִתְמַנּוּ שָׁרִים וּפְקִידִים לְשֵׁמֶשׁ אֶת הָעוֹלָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּ לוֹ, וְאֵין לָהּ עֹשֶׂב קִטָּן בְּכָל הָעוֹלָם שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט עָלָיו מְזֵל וְכוֹכֵב בְּרַקִּיעַ, וְעַל אוֹתוֹ כּוֹכֵב מְמַנֶּה אֶחָד שֶׁשֵׁמֶשׁ לְפָנָיו הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּ לוֹ.

כֵּל הַכוֹכְבִּים שֶׁבְּרַקִּיעִים, כָּלֵם מְשַׁמְשִׁים עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכָלֵם מִפְּקָדִים לְשֵׁמֶשׁ כָּל דָּבָר וְדָבָר לְאוֹתָם שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא צוּמְחִים וְלֹא מְגַדְלִים עֹשְׂבִים וְאֵילָנוֹת וְדִשָּׁאִים וְעֹשְׂבֵי הַשָּׂדֶה, רַק לְמִרְאֵה הַכוֹכְבִּים שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם וְנִרְאִים עֲלֵיהֶם פְּנִים בְּפָנִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שֶׁרָאוּ לוֹ.

רַב הַמְחַנּוֹת שֶׁל הַכוֹכְבִּים וְהַמְזֻלוֹת, כָּלֵם יוֹצְאִים בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה עַד שֶׁלֶשׁ שָׁעוֹת חֶסֶר רְבַע. מִשָּׁם וְהִלָּאָה לֹא יוֹצְאִים, רַק מַעֲשִׂים. וְכָל אוֹתָם הַכוֹכְבִּים לֹא מְשַׁמְשִׁים לְבִטְלָה וְלֹא נִרְאִים

לבטלה. ויש כוכבים שמשמשים כל לילה כדי להצמיח ולגדל את כל אותם דברים שהצטוו עליהם. ויש כוכבים שמשמשים עד חצות הלילה, וצומחים ומגדלים מראשית הלילה עד אותה שעה כל אותם דברים שהפקדו עליהם. ויש כוכבים שמשמשים מעט מהלילה, שכיון שנראה עם אותו העשב או אותו הדשא, מיד השלים שמוש, ולא צריך יותר באותו לילה, והרי הם אינם עומדים לבטלה. כיון שהשלימו את שמושם, אינם נראים יותר בעולם הזה, ונכנסים למקומם.

בספר החכמה העליונה של בני קדם אומרים על כל אותם כוכבי השרביט, שמשלחים שרביט ברקיע, אומרים שהעשבים הם בארץ מאותם שנקראים סמי החיים, ואבני יקר יש בארץ, וזהב שחוט של המגדל בתוך הרים רמים במעט המים שמכסים עליהם, ולא מכסה, אלא ששופע עליו, ושולטים על כל אלה אותם כוכבי השרביט ומגדלים הללו בשבילם.

וכף תקונם וגדלתם אינו אלא במראה ונגה של אותו שרביט ששולח אותו הכוכב לתוך הרקיע, ואז מתתקנים ומתגדלים כל אותם דברים.

מחלות יש בבני אדם כמו ירקים וחולי רוח, שהרפואה שלהם לא תלויה כי אם במראה אחד של ברזל קליל הנוצץ לעינים, ויש לו לבעל החלי להסתכל בו. ולא (שוכף) שיך (נרפא) בזה, עד שעובר אותו מראה לצד זה ולצד זה כמו השרביט שיושיט התנוצצות של ברק לפניו. ובאותה הושטה של ברק שנוצץ לעינים, באה לו הרפואה. אף כך כל אותם ששולטים עליהם אותם כוכבים, אין להם תקון וגדלה במה שנראה, פרט לאותה התפשטות השרביט, ובזה מתתקנים במראה, בגון, בכח, כמו שנראה.

ויפה הוא, שהרי כמו זה רמוז בספרו של שלמה המלך בחכמת האבנים היקרות, שאם חסר מהם נגה של התנוצצות ולהט הכוכבים הידועים, לא מגדלים ולא (מתתקנים לעולמים) מתתקנים אותם לעולמים, והכל תקן הקדוש ברוך הוא לתקון העולם, כמו שנאמר (בראשית א) להאיר על הארץ, בכל מה שצריך בעולם הזה לתקן אותו. **בתוב** ועשית קרסי נחשת חמשים, וכתוב ועשית חמשים קרסי זהב, ושנינו, מי שלא ראה אותם הקרסים במשכן, לא ראה אור של

כוכבים בְּרָקִיעַ, מִשׁוֹם שְׂבָאוֹתוֹ מֵרָאָה וּבָאוֹתוֹ גִּזְוֹן דּוּמִים לְכָל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהֶם.

יֵשׁ כּוֹכָבִים בְּרָקִיעַ, שְׂאֵלָה יּוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַרְקִיעַ שְׁכָל הַכּוֹכָבִים הַדּוּקִים שָׁם. בָּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ יֵשׁ מֵאָה חֲלוֹנוֹת שְׁקוּפִים, מֵהֶם לְצַד מִזְרַח, וּמֵהֶם לְצַד דְּרוֹם, וּבְכָל חֲלוֹן וְחֲלוֹן יֵשׁ כּוֹכָב אֶחָד.

וּבְשֵׁה־שְׂמִישׁ הוֹלֶכֶת בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת וְשְׁקוּעִים שֶׁבְּרָקִיעַ, הוּא נוֹצֵץ בְּהִתְנוּצְצוֹת, וְהַכּוֹכָבִים הֵלְלוּ יּוֹצְאִים לְהִתְנוּצֵץ מֵאוֹתָהּ הִתְנוּצְצוֹת שֶׁל הַשְּׂמִישׁ וְנִצְבְּעִים, מֵהֶם אֲדָמִים כְּגוֹן הַנְּחֻשֶׁת, מֵהֶם יִרְקִים כְּגוֹן הַזָּהָב, וְלִכְן אֵלֶּה אֲדָמִים וְאֵלֶּה יִרְקִים. חֲמֻשִׁים הֵם בְּאוֹתָם חֲמֻשִׁים חֲלוֹנוֹת, (וְחֲמֻשִׁים הֵם בְּאוֹתָם הַחֲלוֹנוֹת) הָאֲחֵרִים. שֶׁל צַד מִזְרַח הֵם יִרְקִים, שֶׁל צַד דְּרוֹם הֵם אֲדָמִים, בָּהֶם אַחַז סִיּוּם הַמִּשְׁכָּן. **בְּכָל** אוֹתָם הַכּוֹכָבִים שִׁיּוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ מִתְעַרְבִים אוֹתָם כּוֹכָבִים בְּלִילָה, וְנוֹצְצִים וְלוֹהֵטִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵהֶם עַל נַחֲשֶׁת, מֵהֶם עַל זָהָב יִרְקֶרֶק, וּמִתְתַקְנִים וּגְדֵלִים עַל הַכַּח שְׁלָהֶם.

אֵלֶּה הַכּוֹכָבִים שׁוֹלְטִים בְּכ"ה וְחֻצֵי הַנְּקֻדוֹת שֶׁל הַלִּילָה, שֶׁהֵם רְגָעִים שֶׁל שְׁעָה, וְהֵם שְׁמַגְדִּילִים נַחֲשֶׁת, שֶׁהֵם אֲדָמִים וְלוֹהֵטִים וְנוֹצְצִים. וּכְשֶׁמוֹשִׁיטִים שְׁלֵשׁ פְּעָמִים הִתְנוּצְצוֹת לְצַד הַמִּזְרַח, אוֹ חֲמִשׁ אוֹ שֶׁבַע, מִלְכֵי הָעַמִּים יָבֹאוּ עַל אוֹתוֹ צַד, וְכָל הָעֶשֶׂר וְהַזָּהָב יִסְתַּלַּק מֵאוֹתוֹ מְקוּם. וְאִם הִתְנוּצְצוֹת אַחַת, שְׁתֵּים, אַרְבַּע, שֵׁשׁ, זוֹ אַחַר זוֹ, אֵימָה וּפְחָד יִפֹּל וַיִּשְׁרַה עַל אוֹתוֹ הַצַּד. מִכָּה הִתְנוּצְצוֹת וְשׁוֹכְכֶת, מִכָּה הִתְנוּצְצוֹת וְשׁוֹכְכֶת – יִתְעוֹרְרוּ קְרֻבוֹת וְלֹא יַעֲשׂוּ (בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ צַד), שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְעוֹרְרוֹת לְמַעֲלָה הֵיא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם הַמְּמַנִּים שֶׁל הָעוֹלָם שְׁשׁוֹלְטִים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים, וְכֵן כְּמוֹ זֶה בְּצַד אַחֵר.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּנִיאֵל ב) יְהִי שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבָרַךְ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲכֵמָה וְהַגְּבוּרָה שְׁלוֹ הֵיא. וְהוּא מְשַׁנֵּה עֲדָנִים וְזַמְנִים. וְהַכֹּל הוּא בְּרִשׁוֹתוֹ, וְהוֹצִיא אֶת עַמּוֹ הַקְּדוֹשׁ מִהַכַּח וְהִרְשׁוֹת שֶׁל כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, מִשׁוֹם שֶׁהֵם אֱלִילִים אַחֲרִים, וְלֹא בְּאֵלָה חֲלָקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כִּי אִם בְּיוֹצֵר הַכֹּל הוּא.

רְקִיעַ יֵשׁ לְמַעֲלָה עַל כָּל הַרְקִיעִים הֵלְלוּ, וְהוּא טְמִיר וְגָנוּז, וְחוֹתֵם טְבַעַת הַמִּשְׁכָּן שׁוֹלֵט עַל הַרְקִיעַ הַזֶּה, וְהַרְקִיעַ הַזֶּה נִקְרָא הַחֲדָר שֶׁל הַמִּשְׁכָּן, וּבְרָקִיעַ הַזֶּה כָּל אוֹתָם חֲלוֹנוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה,

ואוחז את כל אותם הסדורים של המשכן. ששה חלונות הם גדולים מכלם, ואחד נסתר ששולט עליהם.

חלון אחד נקרא חלון הזהר, ובו יוצא כוכב אחד שנקרא לחכמים י"ד, וזהו התוף שמהתוף למטה בשלטון של יהודה. לא שאין לו חלק בו, שהרי אין לשבטי ישראל חלק ונחלה בהם, אלא ששבת יהודה שולט על זה, ואינו עליו.

וכשהסיטו בני יהודה את דרכם מאחרי הקדוש ברוך הוא, הלכו לדעת אחר החלון הזה והכוכב הזה, ואמרו (שהרי ידע) שזו היד המנצחת את שאר העמים, שכתוב בו (בראשית מט) ידך בערף איביך, והלכו אחריה ועושים לו שמוש ופלחן, ועל זה כתוב, (מלכים א-י) ויעש יהודה הרע בעיני ה'.

בשהכוכב הזה יוצא, פושט יד אחת בחמש אצבעות, מאיר ונוצץ באותו חלון. בעלי הקסמים והכשפים פוחדים מהמקום הזה, משום שבשעה שזה שולט, כל הקסמים והכשפים מתבלבלים ולא מצליחים בידיהם.

ואם תאמר, הואיל והרקיע הזה טמיר, ואיך יודעים אותו? אלא סימן חיצון יש להם, ויודעים שהרי שולט הכוכב הזה, ופוחדים תמיד ממנו, ולא מצליחים בידיהם אותם קסמים וכשפים. ולכן יש פעמים שמצליחים בו בני אדם, ויש פעמים שלא מצליחים בו. ולכן אותם בעלי קסמים וכשפים מתמעטים מהעולם, כי הם לא יודעים את העקר למה לא מצליח בידיהם. ועל זה אותם הראשונים היו יודעים ומסתכלים בחוץ באותו סימן שיודעים.

חלון שני נקרא חלון הצפרן, משום שהוא כעין הצפרן, ובו יוצא כוכב אחד שנקרא לחכמים צפעון, שהרי זה שולט בשלטון חזק בדין בראש וזנב, יש לו כמו צפעון אורב להרג.

מאותו חלון יוצאים שש מאות אלף רבוא של רוחות ששולטות על אותן הצפרנים של בני אדם כשהן נזרקות בגלוי, וכזה עושים כשפים וקסמים כל אותם שמכירים אותם. באותה שעה שהכוכב הזה שולט, כל אותם שזורקים צפרנים, (אם עשה) או עושים בהם כשפים, גורמים מות לכל העולם, והכשפים עולים בידי אותם שעושים אותם. **החלון השלישי** נקרא חלון החשן, ובו יוצא כוכב אחד שנקרא נגה"ה דבוסי"נא (אור הנר). זוהי התנוצצות שנוצצת ועומדת

על כל רוח, ומנוחה והצלחה (וטוב) בה, אין בה כלל קטרוג. כשהוא שולט, כל המנוחה וכל האור שולט בעולם, שלווה ושבע, והכל שולט בעולם.

חלון רביעי הוא חלון שנקרא גביע, ובו יוצא כוכב אחד שנקרא לחכמים אשכול הכפר, משום שפך יוצא כמו אשכול, נוצץ נצנוצים כמו ענבים בכפר, ובזה התעוררות הרחמים מתעוררים בעולם, מרחיק ומקרב, תולדות רבות מתרבות בעולם, ובני העולם לא מקפידים כשצריכים זה את זה, שלום ושמחה מתעוררים בעולם.

חלון חמישי הוא חלון שנקרא באר על שם הכוכב שיוצא בו, נכנס יוצא ושואב כדלי, לא שוכך לעולמים. בזה חכמי הלב לא יכולים לעמד בדרך אמת, משום שאינו עומד בקיום ולא שוכך לעולמים, ועל כך דוחקים את עצמם לעין במקום הזה ולדון דין.

חלון ששי הוא החלון שנקרא נגה, ויוצא בו כוכב אחד שנקרא גזרון, משום שפאשר זה שולט, העולם עומד בדין בכמה גזרות ובכמה ענשים, ובכל יום ויום מתחדשות גזרות על העולם, וטרם שאלה מסתימות, מתחדשות אחרות, וזה לא כל כך שולט בעולם.

אבל סמוך לימות המשיח ישלט החלון הזה בכוכב הזה על העולם, ועל כן ישלטו חיות רעות על העולם, ויתחדשו מינים רבים זה אחר זה, וישראל יהיו בצרה. וכשידחקו בתוך חשכת הגלות, אז הקדוש ברוך הוא יאיר להם את אור היום, ויקבלו המלכות קדושים עליונים, ותתבטל המלכות מידם של העמים עובדי כוכבים, וישלטו עליהם ישראל, ויתקיים והיה אור הלבנה וגו'.

ואז יפתח החלון השביעי בכל העולם, וכוכבו הוא הכוכב של יעקב, וזהו שאמר בלעם, דרך כוכב מעקב. והכוכב הזה יאיר (ארבעה ימים וארבעה לילות) ארבעים יום (וארבעים לילה). וכשיתגלה מלך המשיח ויתכנסו למלך המשיח כל העמים של העולם, אז יתקיים הפסוק שכתוב, (ישעיה יא) שרש ישי אשר עמד לנס עמים אליו גוים ידרשו והיתה מנחתו כבוד.

פתח רבי שמעון ואמר, (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. הפסוק הזה פירושו ונתבאר, אבל עשי? עושי היה

צריך להיות! מה זה עשי? אלא שם האלוה הוא שם כלול שנראה הוא ובית דינו. זהו שם שלם שכולל זכר ונקבה: א"ל ו"ה, ומשום כך עשי. נתן זמרות בלילה, משום שזהו שמשבח תמיד אל המלך שהשלום שלו, כמו שהמנוחה לא שוקט תמיד לקבל אור השמחה העליונה מרב השמחה שלו, ולכן נתן זמרות בלילה.

כף אותם כוכבים שמאירים ברקיע, כלם מודים ומשבחים לקדוש-ברוך-הוא בכל אותו זמן שנראים ברקיע, משום שהמלאכים העליונים כלם מודים ומשבחים אשמורות אשמורות, בשלשת חלקי הלילה.

בלילה נחלקים כמה צדדים. בראשית הלילה, כשיוֹרד הלילה ומחשיך, כל אותן רוחות רעות ומינים רעים, כלם מתפזרים ומשוטטים בכל העולם, ונפרד הצד האחר, ותובעים דרכי בית המלך מכל אותם הצדדים הקדושים.

ביון שמתעורר אותו הצד האחר, כל בני העולם טועמים טעם המות, (השנה) אחת מששים במות, ושולט עליהם. אז כיון שהטמאה נפרדה מלמעלה ושולטת ויורדת למטה, אז נפרדים שלשה מחנות לשבח את הקדוש ברוך הוא בשלשה צדדים (משמרות) של הלילה, כמו שהעירו בזה החברים.

בעוד שהם משבחים את הקדוש ברוך הוא, הצד האחר הולך ומשוטט למטה בכל צדדי העולם. ועד שהצד האחר אינו עובר משם, הם לא יכולים להתיחד עם רבונם.

סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה, כלם דוחקים באותו הצד האחר. כשרוצים המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים? יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים ומפילים שנה על כל בני העולם. כיון שהיא יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה ששם אינה שולטת. כיון שנפרדה מהם, הם נכנסים לרבונם, ומשבחים ומודים לפניו.

כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם, ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה.

וְאִם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא רוח טמאה והם רוחות קדושות, עד שמשלחים רוח טמאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם, שהרי קדשה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים. וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם. ושני צדדים, עליונים ותחתונים, כשרוצים לקרב למלך הקדוש, דוחים אותה החוצה.

וְלִכֵּן כשנכנס הלילה, ומלאכים קדושים עליונים כשמתדדים שורות שורות לקרב (לשבת) לרבונם, דוחים את אותו צד החוצה בראשונה, ואחר כך נכנסים לקדש. (ועל זה, כשנכנס הלילה, כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ, ושמי המלך נכנסים לתוך הקדשה).

לְמַלְךְ שהיו לו אבנים יקרות בתבה אחת חקוקה בהיכלו, ואותו מלך היה חכם, וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תבה של אבנים יקרות ומרגליות של שם, נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרך אותו סביב אותה תבה. כל מי שרוצה להושיט ידו לתבה, הרי הנחש קופץ עליו והורגו.

אֲהוּב אחד היה למלך. אמר לו המלך, כל פעם שאתה רוצה להכנס ולהשתמש בתבה, תעשה כך וכך לאותו נחש, ותפתח את התבה ותשתמש בגנזים שלי. כך הקדוש ברוך הוא כרך נחש סביב הקדשה, באים מלאכים עליונים לתוך הקדשה – הרי הנחש שם, ופוחדים להטמא בו. (ואם תאמר, זה כלם אש, ואש לא מקבלת טמאה)

בֵּא וראה, כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. עשה מלאכיו רוחות – אלו המלאכים שעומדים בחוץ. משרתיו אש להט – אלו מלאכים שעומדים בפנים. הוא רוח טמאה, והם רוח. רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו. רוח טמאה ברוח קדשה לא מתערבות זו בזו. ומשום כך אותם שנקראו רוח לא יכולים להכנס לפנים משום אותה רוח טמאה. אותם שבפנים הם אש, ואותה אש דוחה את אותה רוח טמאה שלא נכנסת לפנים. ומשום כך הכל דוחים את הטמאה החוצה שלא תתערב עמם, ולכן המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא אחר שדוחים את הטמאה החוצה.